

KATALUNA ESPERANTISTO

OFICIALA PRESORGANO

DE LA

JARO VI^a : MARTO-APRILLO 1915

3-4

REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO DE "KATALUNA ESPERANTISTO"

ARIBAU, 55 : BARCELONA

<i>Direktoro.</i>	FRED. PUJULÀ
<i>Redakcia sekretario</i>	JOSEP GRAU
<i>Redaktoroj</i>	ESTANISLAU PELLICER JOSEP VENTURA ARTUR DOMENECH
<i>Administristo</i>	JOSEP SERRAT
<i>Administracia sekretario</i>	JOAN AMADES

KUNLABORANTOJ

Manuel BORDAS (Barcelona). — D-ro Jascinto BREMÓN (Barcelona). — D-ro Joaquim COLL (Barcelona). — Delfi DALMAU (Bahía Blanca. Rep. Argentina). — Josep DOMENECH (Girona). — Gustau GALCERÁN (Vilanova i Geltrú). — A. NOVEJARQUE (Valencia). — Joan ROSALS (Barcelona). — Eulalia ROSELL, Teresa ROSELL (Vilanova i Geltrú).

KORESPONDANTOJ

B. Nogué (*Manlleu*). — E. Aguadé (*Reus*). — P. Solanas (*Rubi*). — P. Costa (*Santa Coloma de Farnés*). — J. Vidal (*Tarragona*). — M. Solà (*Terrassa*). — E. Guitart (*Vendrell*). — J. Albagés (*Vich*).

Nia devizo: *Maro estas gularo*

KATALUNA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO DE LA
Katalana Esperantista Federacio

Asocia sidejo de la E. E. F.: Rambla, 41 : Sabadell (Katalunio)
Redakcio kaj Administracio de E. E.: Arribas, 55 : Barcelona

Neŭtrala

FEBRUARA numero de «Esperanto» entenas artikolon de S-ro Cart, kiun ni kun surprizo legis. Li pritraktas per ĝi iun el la aferoj, kiuj dum bedaŭrinde tre longa tempo apartigis nian samideanaron per malplaĉa, senutila lukto. Ni bedaŭras, ke li tion faris. La afero pri internacia organizado de la esperantistoj, nesolvita malgraŭ amaso de artikoloj kaj eĉ broŝuroj, estas diskutebla nur kiam ĉiuj samideanoj povos ĝin diskuti. En la nuna momento, kiam la plej multaj el niaj samcelanoj ne povas atenti al la diskutado, estas danĝere retuŝi eĉ flanke tiun demandon, kiel faras S-ro Cart.

«Esperable estas, ke nun, dank' al la severa, maldolĉa leciono de la milito, ĉiuj komprenos, ke, se ni volas havi ian komunan esperantistan Centrejon, tiu ĉi povas ekzisti nur en neŭtrala lando», jen kia estas la resume de la aludita artikolo, je kiu ni ne estas konformaj. La forto de la argumentado de S-ro Cart kuŝas nur en la vorto *neŭtrala*; ĉu post la tempo kiam montriĝis, ke *neceseco rajtigas por rompo de traktatoj*, ni povas ankoraŭ kredi pri *neŭtralaj* landoj? Ĉu Belgujo ne estus konsiderita kiel tia, se oni estus intencinta antaŭ la milito starigi en ĝi tiun Centrejon preparolitan? Ĉu Svisujo, en kiu, laŭ opinio de S-ro Cart, devas resti la Centrejo, estos ĉiam neŭtrala? Kio tion kredigas? Se en la cirkonstancoj hodiaŭaj estas necese, ke Genevo plenumu la rolon de centro de esperantismo, bone ke ĝi tion faru, kun

danko ni ĉiuj tion vidos; sed de tio ĝis proponi, ke ĝi restu definitive kiel Centrejo, estas granda diferenco, des pli multe ĉar ekzistas alia centrejo, la pariza Esperantista Centra Oficejo, kiu bone plenumis la rolon de tia. Ĉu oni — aŭ S-ro Cart — ne povos prokrasti sian inviton, kvietigi sian energiecon konsideri la Oficejon de U. E. A. kiel centrejon de la tuta Esperantistaro, *almenaŭ* ĝis tiu tempo, kiam la esperantistoj sin trovos en la povo libere juĝi pri tio?

Ni kredas, ke la solvo ne tiel urĝas, ke ni estu devigataj alpreni ĝin jam nun. Ni supozas — la Komitato de la KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO kaj la Redakcio de ĝia presorgano — ke je nia peto «Esperanto» ne plu tuŝos tiun demandon de la internacia organizado, *almenaŭ* ĝis kiam la esperantistaro de l' militantaj nacioj povos konscii pri ĝi. Se tio ne okazos, ni plej energie protestos, kaj ni estos inklinaj kredi, ke se ne jaluzeco, ĉemo konduki al sia muelejo la ĉies akvono, inspiras la agadon de kelkaj pioniroj.

Ni tre ĝojus, ke ni ne devus perdi nian tempon kaj malŝpari niajn fortojn per diskutado, kiam la malfortikeco de nia movado postulas de ni ĉiun oferon, speciale tiun je niaj vidpunktoj, kiuj povas ĝeni la harmonion inter ĉiuj samideanoj. Tial ni mallonge parolas.

JOSEF GRAU

En la proksima numero aperos leginda recenzo de

S-RO FRED. PUJULÀ pri

A DÈLE KAMM

de PAUL SEIPPEL

Traduco esperanta de RENÉ DE SAUSSURE

Epizodo de Magdaleno

AMIKINO DE BELTALIULINO

NUN venas la festo de la Virgulino de Aŭgusto, kaj tiam la tuta tero estas matura. Magdaleno, pretigu vian korpon por dancadi, ĉar la tempoj estas ankaŭ maturaj, kaj de la branĉo de la estonto, falos rekte mezen de la rondo de via danco, tiu orita frukto plena el parfumoj, kiun vi nomas fianĉo.

Fianĉo estas la plena heleco de la ĉieloj fariĝinta rigardo, kaj la plena senco de la mondo fariĝinta lipharo. Fianĉo estas io forta kiel la vino, kaj dolĉa kiel la sukera kuko, kiun oni vendas en la butikoj. Fianĉo venas, rigardas, diras malgrandan vorton nur, kaj jam la tuta via eta vivo fariĝas dependa kaj tremanta, kiel araneaĵo en arbaro subtenata nur per unu branĉo, kaj pri kiu ni ne scias ĉu ĝi restos tie ankoraŭ post minuto. Fianĉo estas iu, kiu dancas, sed ne multe. Li venis por la festo kaj neniu el la vilaĝo estis lin vidinta ankoraŭ. Li venis tute sola, per veturilo, kun valizo el felo kaj nikelo kie estas gravuritaj liaj komencaj nomliteroj. Li estas amiko de junuloj, kiujn vi ja certe konas. Kaj unue ŝajnas ke li iras kun ili ĉien, ŝerci kaj moki pri tio kaj alia. Vi, knabinoj, lin ekvidis pasantan, kaj oni ne scias kiu rakontis al la aliaj la mirindan historion. Li estas nomita *Pons i Serra*¹ li estas nomita *Ignasi de Fuster*, li estas nomita *Solé i Solà*, aŭ li estas nomita simple *Ludoviko*. La literoj de tiuj nomoj ŝajnas skribitaj per diamantoj rozaj, sur juvelo el kosta plateno, aŭ desegnitaj ĉe la punkto per raketoj, steloj kaj helaj artfajraĵoj. Mankas al li unu jaro por fini la karieron. Kiam mankas unu jaro por fini la karieron, la vivo larĝiĝas antaŭ la okuloj kvazaŭ diorama en vasta amfiteatro. Suno el oro brilas sur la frunto de junulo, al kiu mankas unu jaro por esti el la Fakultato, kiu tinkturas al li el ruĝkoloro ĉe la subon de l'oreloj. Lia sango kuras triumfanta, sed kun perfekta reguleco. Li povas eniri, rigardi ĉirkaŭen, eksidi kaj suprenigi antaŭ la eksido la du kanalojn de sia pantalono. Li surportas sur la blanka ŝuo ŝtrumpetojn violkolorajn, kun nigraj floroj, kaj rigardi ilin estas io netrankviliĝanta, kiel peko. Ankaŭ li surportas ĉe la butontruo floron, eble dona-

1. Vulgaraĵ nomoj. (R. de l' T.)

citan de virino. Li eltiras jurnalon el sia poŝo, bruligas cigaredon, kaj tiel povus pasigi horojn kaj horojn, fumante kaj legante sed, jen, subite lia destino lin puŝas. Li stariĝas, akompanata de siaj amikoj, kaj ekiras al vi, fraŭlino. Li haltas, povus residigi, povus preni alian vojon. Sed ne; iras antaŭen, antaŭen, antaŭeniras al vi, antaŭen iras ĝis vi. Kaj nun liaj amikoj diras al vi lian nomon kaj nun estas neokupita seĝo apud vi. Jen li sidiĝas, kaj vi demandas lin, tuta tremante, ĉu estas tiu ĉi la unua fojo, ke li estis tie ĉi.

Brilu astroj de l' ĉielo, brilu helegaj lampoj de l' dancejo : skuiĝu ventumiloj, kvazaŭ la aplaŭdoj de amaso : odoru pli forte, bukedoj pretigitaj sur la tablo por la *Danco de Floroj!* La junulo sidadas apud vi, kaj li ne foriras, ĉiam parolanta. Vi ne bone scias, kiamaniere via ventumilo estas nun en lia mano, li ventumas sin kaj vi sentas kiel de li al vi alvenas viaodoro. Kaj vi ekdivenas, ke same kiel li fariĝis mastro de viaodoro, li fariĝis mastro de via tuta vivo. Kiam li estas dancinta kun vi, neniu alia invitas vin al danco, alproksimiĝas. Nun vi fermas la okulojn kaj pensas, ke staras kontraŭ vi ĉiuj viroj kaj virinoj, kaj ke vi riskas danĝeron kaj estas li via defendanto; via patro kaj patrino ĵus mortis kaj vi ne havas timon, ĉar li estas kun vi. Fianĉo altiras ĉiun forton kaj disponas je ĉiu forto. Fianĉo estas la propra espero parolanta apud la orelo kaj li havas du brakojn ekster vi. Li estas la ĝojo de la sango, kaj la sorĉisto havanta la ŝlosilon de ĉiu printempo kaj somero venontaj. La fianĉoj al kiuj mankas unu jaro por fini la karieron, povas edziĝi post du jaroj. Dume ili donas ĉiutage novan certajon kiel plia kuseno. Kaj oni estas feliĉa, oni estas fiera, oni estas distrita kaj revema, kaj oni pensas pri la bela ĉemizo, kiun oni devas ornami, kaj pri la gajeco de la etaĝoj nove meblitaj, kie la spegulo-ŝrankoj povas surprizi ankoraŭ meze de l' mallumo, ĉe eniro en ĉambron nekonitan ankoraŭ, sed kiu ricevis jam la plej grandan sekreton de la vivo.

Nun estas la Virgulino de Aŭgusto, kiam la tuta tero estas matura. La Virgulino de Aŭgusto estas kiel bela arbo, kaj al la knabino dancanta ĉe sia piedo, ĝi lasas fali belan fianĉon, meze de la rondo de sia danco.

El *La Ben Plantada*, de XENIUS

Kun permeso de la aŭtoro tradukis D-ro JASCINTO BREMÓN

Plendo¹

DEVIZO : *Salix Babylonica*

Pluveroj falas! La funebra urno
Kovriĝas per petaloj de viburno;
Ĉio ploras.

La kliniĝanta branĉo de saliko
Tuŝetas, kiel manoj de amiko;
Ĝi honoras.

El la printempa tero lekanteto
Trunketon sian levas kun rideto
Kaj ekfloras;

Sed mi, pri feliĉeco jam pasinta,
Kaj pri la Amo de la kor' mortinta
Rememoras!

CLARENCE BICKNELL

1: Premiita en la IV^a Literatura Konkursio de la K. E. F.

La KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO
disdonas senpage al siaj membroj la gazeton
KATALUNA ESPERANTISTO. Jarkotizo
kostas : Enlande, 3 pesetoj. Eksterlande, 2 Sm.
Pli altaj kotizoj estas kun danko akceptataj

VI^a Kongreso de la K. E. F.

EN la fino de l' somero, kiam la organizantoj de la Kongreso devis entrepreni sian taskon, la Komitato de la K. E. F. ricevis de la esperantistoj de Vilanova i Geltrú leteron, per kiu ili esprimis sian opinion pri la nekonveneco okazigi la Kongreson, atentinte al la nebona ĝenerala situacio en la tuta lando kaj speciale en la kongresurbo. La Komitato, same opiniante, decidis prokrasti la Kongreson ĝis pli oportuna tempo.

Tagon post tago, de tie kaj de aliloke, venis poste sciigoj, ke la materia situacio ŝajne pliboniĝas kaj ke la premanta nebulo de pesimismo, kiu kovris ĉiun koron, komencas disŝirigi: la gefederacianoj ekdeziras repreni la esperantistan agadon, kaj pensas jam pri nia Kongreso. Jen la kaŭzo, kial la Komitato de la K. E. F. decidante singardeme konduki la aferon, sendis al Vilanova i Geltrú rajtigitan delegiton (unu el niaj redaktoroj), kiu interkonsentis kun la entuziasmaj kun-KEF-anoj pri organizo kaj okazigo de nia jara festo.

La Kongreso verŝajne povos nur okazi en Oktobro, pro diversaj kaŭzoj: kelkaj ĝeneralaj — bezono de tempo por propagando, pretigo de la kongresaj festoj, organizo de ekspozicio, preparo de la Floraj Ludoj, k. s.; aliaj specialaj — kutimoj en la urbo de l' Kongreso, k. t. p. En tiu monato ne kunestas du festotagoj, kio povos malhelpi, sed la Organiza Komitato solvis bone la aferon, aranĝante ĝin tiamaniere ke ĉio havos lokon kiel kutime. Pri tio ni donos klarigojn per nia venonta numero: ni povas hodiaŭ antaŭsciigi, ke dum la Kongreso okazos koncerto kaj balo, propaganda ekspozicio ĉe Ateneo, kiu eble speciale regalos la kongresanojn, Floraj Ludoj, vizitoj, k. t. p., k. t. p. Jam nun la salonoj, kie la diversaj festoj okazos, estas afable ceditaj al la Organiza Komitato, kaj ĉiuj asocioj en Vilanova promesis sian helpon al la Kongreso, kiun ili deziras plej sukcesplena.

Tiuj sciigoj certigas niajn amikojn, ke nia VI^a estos tute simila al siaj antaŭuloj, kion aliparte esperigas la nomoj de la organizaj komitatanoj, kiuj akceptis jene la oficojn. *Prezidanto*: S-ro Josep Escofet; *vicprezidanto*: S-ro Francisco Suñé; *sekretario*: S-ro Gustau Galcerán; *vicsekretario*: S-ro Daniel Martí; *financisto*: S-ro Magi Soler; *gemembroj*: F-inoj Teresa Rosell, Eulalia Rosell; S-roj Manuel Más, Laureà Codina, Jaume Fort, Pere Pascual. Komisionoj por logado, ekskursoj, progando, k. c. estas elektotaj.

Por fini ni vokas: pretigu vian ĉeeston, amikoj! La VI^a Kongreso de la K. E. F. hele okazos!

V^{al} Floraj Ludoj de la Kataluna Esperantista Federacio

La esperantistajn verkistojn la Komitato de la V^{al} Floraj Ludoj salutas kaj invitas partopreni en la Konkurso laŭ la jenaj reguloj.

ORDINARAJ TEMOJ

Originalaj tekstoj

- I. Al la plej bona originala versaĵo kantanta je *Amo*,
 - II. Al la plej bona originala *am*a verko en prozo,
- estos aljuĝataj premioj, konsistantaj el bela diplomo kaj unu ekzemplero de la arte ilustrita verko *Roda el món i torna al Born*.

Tradukitaj tekstoj

Bela diplomo kaj unu ekzemplero de la monumenta eldono de la fama kataluna poemo *L'Atlàntida* estos aljuĝataj al la aŭtoroj

- I. De la plej bona traduko de la jena versaĵo:

EL RELLOTGE DE SOL

Les hores tenebroses,
les hores embolrades
són només pels humans : per tu és el dia,
i del dia les hores solejades,
les hores triomfals i lluminoses
en que esclata exultant la Poesia.

La pedra des d'on cantes, l'han colrada
l'arna del temps que res del món detura,
la pluja i la ventada,
els raïxims del cap-vespre i de l'aubada.
Fins veure-hi se'm figura,

fressejant en ta rústiga patina,
 cremors acariciants, rojors confoses
 de perfums i alenades xardoroses,
 de frescs d'ala d'auccell i de boirina,
 de tot lo que en ton viure et petoneja
 i a petons te consum!... I al veure't ara
 mut sota el núvol que ton front ombreja,
 m'ets consemblant : té humanitat ta cara.

M'ets consemblant i et beso
 d'aquí baix amb els ulls... Foscors de pena
 hi ha en ta color marcida...

Mes tens la noble excelsitut serena
 de l'ànima escollida,
 d'esquisitats feisosa,
 que viu a quatre vents la vida plena
 reclosa en son sagrari, i desdenyosa
 de l'hora esmortuïda,
 de l'hora que no canta lluminosa
 amb la llengua de foc que encén la vida!
 Allavors triumpfes! Allavors
 t'enlaïres com un símbol! Ta sageta
 sorgeix de l'ombra assenyalant les hores
 amb geste imperatiu de ratlla dreta,
 i somriu i flameges i t'arbores
 de cara al sol, mentres ton ferro canta
 la paraula de llum, la gran, la santa,
 la paraula feconda del Poeta!

De tes rojors cremantes,
 del verdejar de tes negres confoses,
 el sol ne treu vellums de gemmes foscs
 al gresol de besades fumejantes...
 I així enjoiat, gloriosament, dius l'hora
 digna d'èsser cantada!...

la que la nit enyora,
 la que l'esprit daleix, la somniada
 com expressió vivent, vibrant, palpable
 d'aquella altra!... de l'hora beneïda
 en que un sol de Bellesa encén la vida
 i li ensenya a parlar de lo Inefable!

MAGÍ MORERA I GALICIA

La eminenta poeto afable permesis la tradukon.

II. De la plej bona traduko de la jena prozaĵo:

AGONIA

— Jo, en els meus temps de xicot, n'havia conegut un, de metge, que ho curava tot. Mai havia deixat morir cap malalt. Ell ara fos aci, pobra Carmeta! Prou n'eixiria, d'aquesta! Mes ara raí, és mort: poc li vaga de dur el consol a les families, com solia! Si l'haguésseu vist davant per davant d'un malalt, de qualsevol llei de mal que fos, ell pla s'hi encaparrava! Se fumia an el capçal del llit amb el dit a la rumiadora, i, rumia que ruminarás, escorcollava d'ací d'allà per dintre el front tota la ciencia, i al cap de poca estona se treia una llapidera llarga de la butxaca, i haguéreu vist com escrivia depressa... depressa...

— Sí que en devia saber!

— De tot sabia. Això sí: tot lo que tenia de lletra li mancava de paraula. Era eixat com la mula que se'm va morir per Pasquïetes, que feia, feia i res deia. Dones ell, escriu que t'escriu, però d'una mena de manera que tu, que has anat a estudi, noi Guiu, poc hi hagueres entès gota, perquè tot escrit de la seva mà, tras, tras, com qui no fes res, era fet exprés per a ésser llegit per l'apotecari i per singú més. Ho tens entès?

— Poc e dic res, home!

— Dones quan el remei havia arribat a la casa, ja podieu dir que era oli en un llum: el malalt curat. Mes ell, per a lo que era més entès, era per a curar les malalties de cap.

— La migranya, potser?

— Fuig, home! Sempre serás el mateix, estimba-matxos! Vull dir els que están tocats del mal de la bogeria, que tots n'hem conegut: els *locus*, vatja! Ell agafava a l'infeliç que patia de rampells o de llunes, que pel cas tot es ú, encara que fos un dels que están apoderats d'aquella mena de manies que no es poden aguantar a les cases; l'agafava, veu 'lic, se'l posava, apretant-li fort el cap, entre els genolls, se treia uns ganivets i estisores, i haguéreu vist que li aixecava la closca, butxaquejava un xic per dintre, tornava a tancar, cosia la pell, cop de benes, unguents i desfiles, vuit dies de llit, i a treballar al terço, curat per tota la vida sempre més.

Tots quatre traginers s'anaven acostant ells amb ells com per a comunicar-se escalfor. El fanal que penjava del sostre donava una llum esmortuïda, poblant la gran quadra d'ombres extravagants. Damunt la taula, el joc de cartes, que ni s'havia tocat, i al voltant s'hi estaven els homes embolicats amb llurs mantes amb tot i el baf de l'establa. Afóra nevava, i el fret semblava traspuar per les parets. Els quatre homes no trobaven gust aquella nit en estar callats i ajagats, i enraonaven, enraonaven, com volent matar més depressa unes hores llargues de passar. La noia de l'hostaler s'estava acabant per moments; i si els homes s'ensopegaven a callar una estona, s'adonaven més dels sorolls del bestiar, els cops de pota o el mastegar d'algún cavall; instintivament escoltaven ben fi i els semblava que sentien el caure flonjo dels berrallons de neu afóra,

i adintre la casa, aldamunt, l'anar i venir de passes, i, parant ment, algú arribava a percebre el bleix seguit i anguniós de la que poques setmanes abans era galán noia i que ara sols per un fil s'arrapava a la vida. En les estones de quietut, més d'un mirava a la porta esperant veure comparèixer l'hostaler d'un instant a l'altre dient-los, sense passar el llindar, que tot s'havia acabat.

Per això tots procuraven que els silencis fossin ben curts i es posaven a conversar; però no els acudien sinó coses de malalties i desgracies.

— I com va ésser que va morir aquest gran metge?

— No ho sé pas ben bé del cert, perquè jo, per coses que no n'heu de fer res, vaig deixar de córrer aquell país. Però sé ben del cert que anava pel camí de patir del mateix mal que curava. Me recorda prou que un dia, anant jo d'Amer a Santa Pau (prou ho havia sentit a dir, mes poc ho crevia), vaig ésser present a la cosa més estranya que mai som vist. Anava, donses, com vos dic, de Amer a Santa Pau, i feia una nit no gaire millor que aqueixa; a una casa de les Ansies tenia contractats uns garrins i dues saques de trumfes (me recorda com si fos ara, i això que han passat un feix d'anys), quan a l'endinsar-me amb els matxos en el bosc me veig l'euga normanda del metge estacada a un suro, amb aquella planta que tenia, que prou la vaig endevinar; la tenia tant presenta a la memoria, que l'haguera coneguda anc que fos en mig de la fira de Sant Miquel. M'atúruc, m'atúruc, i em veig al davant al metge, que es rebotia per terra i s'estellava el cap contra les aulines, talment que aparentava un esperitat. Jo, de veure un home tant sabent d'aquella conformació, me feia com una pena... Mes encara vaig gosar-li dir : «—¡Què redimontri fa aquí, senyor metge? Que no veu que s'esberlarà el cap!» I ell aleshores va parar en sec de fer coses estranyes, va mirar-me amb ulls tristos que feien respecte i que jo mateix, que aleshores era jove i fadrí, sentia mitja por; me va semblar com que'm malmirés per haver-lo destorbat d'alguna feina que an ell li vingués a gust; i, encara com si el sentís, «—Ah, Bieló!—me va dir.—Si aixís com obro el dels altres pogués obrir-me el meu, de cap, per a saber què hi tinc adins que em dona tant martiri!»

El vell va parar una estoná, fins que va saltar en Llebre, un traginer de mitja edat.

— Vatja, Bieló : sou un home d'experiencia; però no en crec gaire res de lo que heu dit. Jo no hi estic per metges. Veieu? Bé en deuen haver pujat més d'un parell a veure la Carmeta. Jo estic més pel saludador que hi ha a Girona, que no hi ha res que no endevini i que ha fet unes cures... bony!... que cap metge pot posar-se-li a la sola de la sabata.

— Calma, calma, Llebre! Sempre seràs més animal que els que tu menes. No és hora de picar a la taula ni de moure fressa.

— Doncs, alt o baix, us dic que jo no hi estic; i, si ho dic, ja sé el per què,—dela en Llebre amb posat de toçut. — També en som tingut jo a casa, de metges, i mai he vist que estessin segurs de lo que han de fer : per això els diuen *diabós*, perquè sempre dubten.

— I que n'ets de moçol! Té raó : ja ho som sentit a dir. ¿No era el metge de Castellfullit que et va fer menjar paper?

— I ben nèt! Qualsevol s'hi podia trobar. Ell va dir, la dòna també hi era,

que me receptaria uns paperets. I, doncs, què havia de fer? Quan van venir de cà l'apotecari, la dòna me'ls dòna i jo me'ls menjo. No diu que s'ha de fer tot lo que manen? Però, val dir-ho, amb tot i que eren ben plegadets, prebony, que costaven d'empassar! Sort que la dòna m'anava donant brou, i patint van poder devallar fins a la panxa. L'altre dia que ve el metge, quan jo em queixava de que la medecina seva no feia de bon pendre, ell riu que riu, i s'ha cuidat d'esbombar-ho per tot el poble, jo ho sé! I, doncs, què havia de fer? De llavors ençà que no en vull aconductar cap més, de metge.

— Ni per a la dòna tampoc? I com la tens la dòna, Lliebre? Com li va aquell mal d'ulls? Ja és ben lletja, com hei ha món, la teva dòna!

— Sempre li van saquejant els ulls, sobretot l'esquerre, tant que jo li dic que potser se li podreix un quelcom adins del cap, i ella encara s'enfada més.

— I que n'ets de beneit!

— Vatja, vatja, no tant com molts altres! Ja ho dieu massa sovint això, Bieló. Jo us puc ben assegurar que si la dòna se'm morís, que Déu o el diable se me l'emportés, no m'hi amolnaria tant com l'hostaler amb lo de sa filla. Ja us juro que no fóra tant ximple!

Els altres reien i felen callar an en Lliebre, perquè no era per comparar la seva dòna, tant lletja, amb la Carmeta, tant jove, agradosa i maca.

Va obrir-se la porta del catrer, i, al mateix temps que una ratxa de fret, va entrar un jove ben plantat, que tot seriós va espolsar-se la neu de la manta i de la barretina, i amb terratrèmol d'esclops va acostar-se an els traginers, preguntant:

— Com segueix?

— Noí, malament; es qüestió d'hores, sembla. Ja m'ho havien dit l'altre camí que tu li duies afició a la Carmeta. A fe que, per lo que havia esbrinat, ella també et portava llel.

— Portava, ja dieu.

I el jove va quedar-se mut i formal, apoiat amb un colze en un cantó de la taula.

En Lliebre va trencar el silenci:

— Quina nit! Ni pelç llops!

— Llops, dius? Potser no n'has vist cap, tu que en parles.

— No som trobat mai el llop, però air vaig trobar una serp que em va fer mitja basarda. No era gaire lluny del bosc de cà Tey, que de sobte se'm va presentar tant grossa com era, gruixuda com la cuixa. Li anava a etgegar un cop de vara, però...

Un que no havia encara badat boca va fer:

— Si tant gruixuda era, no podia ésser altra que la del liri groc. No tens un liri groc aci al cap?

•

L'hostaler en persona va presentar-se al llindar de la porta interior. Era la visió que els homes esperaven que apareixeria d'un moment a l'altre. Sense moure's del marc de la porta va dir:

— Tot s'ha acabat!

Ni escoltant bé ja no se sentia el bleix de l'agonitzant. Afèra nevava més i més ferm, amb perfidiosa constancia; la neu s'anava apilotant en els carrers, que semblava que s'inflexin, com volent emmurallar l'antic hostal, on acabava de finir la noia fresca i alegre que cridava a tot vianant.

Els quatre traginers varen posar-se drets, i el jove, seriós i contrariat, sense que una paraula li acudís als llavis, condensant tota l'ànima en un gesto, se va llevar la barretina i la va rebotre per terra.

JAUME MASSÓ TORRENTS

La konata verkisto volonte konsentis la tradukon.

Inspiron al ĉiuj por la ĝloro de nia Literaturo!

D-ro JOSEP CASANOVAS. — GUSTAU GALCERÁN. — ESTANISLAU PELLICER. — JOSEP ROSSELLÓ. — ALFONS SABADELL. — JOSEP VENTURA.

Barcelono, Marto 1915^a

NOTOJ

- I. Al la aŭtoro de la plej bona teksto (versaĵo aŭ prozaĵo) el la kvar premiitaj verkoj la Komitato aljuĝos la *Naturan Floron* kaj la rajton elekti Reĝinon de la Festo.
- II. La Festo de la V^a Floraj Ludoj okazos en Vilanova i Geltrú dum la VI^a Kongreso de la KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO.
- III. Al la manuskriptoj, — kiuj devas esti ricevitaĵoj antaŭ la 20^a de Aŭgusto 1915^a en la administracio de la K. E. F. (S-ro Josep Serrat, str. Aribau 55, Barcelona) — oni devas aldoni devizon, kaj sendi en koverto fermita, kiu portos la saman devizon, la nomon kaj adreson de la verkinto.
- IV. Manuskriptoj ne estos resendataj, eĉ se ili alvenis post la datolimo por akcepto de verkoj.
- V. La membroj de la Juĝontaro partoprenos en neniu konkurso.
- VI. La Juĝintaro publikigos la verdikton per KATALUNA ESPERANTISTO kaj la barcelona gazetaro.
- VII. En la teksto de KATALUNA ESPERANTISTO aperadas listo de eksterordinaraj premioj kaj temoj.

EKSTERORDINARAJ TEMOJ

- I. De ATENEO DE VILANOVA I GELTRÚ : *Esperanta gvidlibro de Vilanova kaj ĉirkaŭaĵo, koncize kaj klare redaktita, taŭga por turismo*. PREMIO : 50 pesetoj (20 Sm.).
- II. De LABORO ESPERANTA (Vilanova i Geltrú) : *Bona traduko de la verko «A la lunas kaj de la ses unuaj strofoj de la versaĵo «La Independencia de la Poesias» de Manuel de Cabanyes*. PREMIO : 10 volumoj broŝuritaj el la verkaro de D-ro Zamenhof; aŭ 50 pesetoj, se al la tradukoj oni aldonas mallongan bibliografian kritikon pri la Poeto.
- III. De CENTRO DEMOCRÁTICO FEDERALISTA (Vilanova i Geltrú): *Bona traduko de la artikolo «El Sistema Federal» de Pi i Margall*. PREMIO : Artajo.

La tekstojn de la tradukotaj verkoj havigos, laŭ peto, al la verkistoj la Redakcio de KATALUNA ESPERANTISTO.

Aliaj temoj kaj premioj estas promesitaj; pri ili ni sciigos per venonta numero de K. E.

L'Administració agrairà moltíssim a tots els federats que li comuniquin immediatament qualsevol deficiencia que notin en l'organització, perquè sigui possible esmenar-la tot seguit.

Amb el mateix fi de perfeccionar el funcionament de l'Administració, es prega a tots els delegats que es prenguin la petita molestia de contestar com més aviat millor totes les comunicacions administratives, especialment l'última que se'ls ha enviat.

Bohemaj gastoj inter la katalunaj esperantistoj

NIA «Dekas», preparita kun tiom da diligenteco, estas, bedaŭrinde, funebra kanto kompare al la solenaj festoj, kiujn prezentis al ni la antaŭaj kongresoj. Partropreninte preskaŭ ĉiujn, mi neniel volis cedi antaŭ la malhelpaĵoj, kiujn subite kreis la danĝera situacio en Aŭstrio.

Antaŭ fino de Julio, tuj kiam la mobilizo estis proklamita kaj kiam estis anoncote, ke la duan tagon estos forironta la lasta vagonaro kontraŭ okcidento, ne meditante longe, mi uzis tiun ĉi solan okazon por nepre atingi Parizon ĝustatempe. Post nelonga haltigo en Germanujo, kie oni tuj estis sin preparanta por mobilizado de la armeo, mi alvenis en Parizon unu tagon antaŭ malfermo de la kongreso. Sed el la kvar mil aliĝintoj apenaŭ dekono tie ĉeestis. La plejparto estis resendita de la landlimo, kaj kiu atingis Parizon, tuj revenis per la plej proksima vagonaro. Krom samideanoj el Britujo kaj Hispanujo oni preskaŭ ne renkontis alilandajn. Inter la gastoj admirantaj la zorge preparitan ekspozicion kaj la halon de Gaumont-palaco mi trovis grupeton da sep geamikoj bohemiaj, kiuj estis loĝintaj jam de pli longa tempo en Francujo. Ni decidigis — ne povinte plu trovi vagonaron, kiu transportus nin hejmen — resti en Parizo laŭ ebleco plej longe. Danke favorajn cirkonstancojn ni ricevis permeson loĝi tie pli longe ol unu monaton, ĝis tiu momento, kiam la germanaj aeroplanoj faris la vivon tie danĝera. Unu akcidento kaŭzita per germana bombo, kies atestantoj ni estis, rapidigis nian forveturon.

Ne estis malfacile elekti, kien ni forkuru : inter la malmultaj landoj, kiuj sin prezentis al ni, estis taŭga sole unu, Hispanujo; ĉi tien logis nin la suno kaj precipe la scio pri la vigla movado esperantista, kiu donis al mi kelke da amikoj jam ĉe okazo de la V Kongreso. Post pluaj kvar tagoj, dum kiuj ni klopodis ricevi veturbiletojn, ni fine sidigas en vagonaron — ni forlasas malrapide Francujon.¹

Tri monatoj pasis jam de la momento, kiam traglitinte el sub la peza kodo de novaj militordonoj en Hispanujon, ni travivas liber-tempon devigan kaj ne tro multe fortostreĉantan. La lastaj impresoj

1. El manuskripto preparita por *Casopis Ĉeskych Esperantistů*.

kun kiuj ni estis forlasantaj Parizon, fiksiĝos por ĉiam en nian animon : apud ni en la vagono, ĉie en la stacidomoj, ĉie, kien ni rigardis — nur vunditoj. Dekoj da vagonaroj plenaj de ili preterveturis la nian dum la unua tago. Jen haltas unu sur flanka relvojo en la kamparo kaj tra lumitaj fenestroj ni vidas la senlacaĵn membrojn de la Ruĝa Kruco, kies sinoferemaj manoj klopodas mildigi dolorojn de la vunditoj; jen kortuŝanta bildo prezentigas al niaj okuloj sur ĉiuj peronoj : la atendejoj plenegaj de grave vunditaj, senmove kuŝantaj soldatoj, la trotuaroj okupitaj de sennombraj, pene treniĝantaj herooj de sia devo. Ilia difektita vestaĵo montras, kiom ili devis suferi; kaj iliaj okuloj, ho, la okuloj! Tiujn senbriligis la rigardo en vizaĝon de la Morto. Vane mi serĉis en ili reflekon de tiu entuziasmo, pri kiu ĉiam skribis la gazetoj. La propra vundo doloras plej multe kaj seninteresiĝas la homon. Neparolemaj, lacegaj, ili apatie sidis aŭ kuŝis sur la tero kaj nur iu el ili rakontis al rondeto de ĉirkaŭstarantoj la teruron, kies atestanto li estis. Kelkaj stacidomoj restis dum la alveturo de nia vagonaro fermitaj, atente gardataj; kaŝitaj antaŭ ĉies rigardo. Kaj mem en la plej sudaj urboj de Francujo, kie nenio memorigis pri la samtempa milito, la transportado de vunditoj ĉiam trudis al ni la penson pri krueleco de la devo — esti soldato.

Sidiĝinte en la hispanan vagonaron kaj ekaŭdinte muzikon, en kiu rebrilis gaja animo, ni forspiris libere — ni estis jam ekster danĝero esti kaptitaj kiel malamikoj. En la stacidomo de Barcelono nin salutis tie deĵoranta urba gvardiano, kiu sciante Esperanton, faris por ni interpretiston ĉe la serĉado de loĝejo. Tiu ĉi neatendita renkontiĝo pruvis al ni ke ni estas en urbo, kie nia helpa lingvo firme enradikiĝis. Kaj pri tio ni konvinkiĝis ankoraŭ multfoje.

La restado en Barcelono, kie nia konsulo etendis super ni flugilojn de la ŝtata aglo, kvanĉam tre agrabligita per amika akcepto ĉe samideanoj, estis pli longa ol ĝi meritis, konsiderante la manieron de nia definitiva loĝigo. Post unusemajna ĝuado de promenadoj kaj marbanado, nia karavano disiris : la konsulo resendis per vaporŝipo la kvar fraŭlinojn (instruistinojn¹), kiuj post kelktaga marvojaĝo al Genova revenis sukcese hejmen en Bohemujon kaj Moravion. Baldaŭ post tio forlasis nin s-ro instruisto Hodek, malsaneta pro la malvarmo; kun kuracista atesto en la poŝo kaj doloroj en maleolo ankaŭ li revenis samvoje kaj ĝustatempe antaŭ malfermo de lernejo. La lasta, s-ro Eichler, kiu pasigis en Barcelono du monatojn, ne estis plu tiom

1. Fraŭlinoj Záhlická kaj Eichlerová el Pisek, Minariková kaj Yanašková el Bystrice-Host.

feliĉa : lia ŝipo, same kiel kelke da aliaj, provintaj transporti el Hispanujo vivan kontrabanton, estis sur la maro kaptita de franca krozŝipo kaj la pasaĝeroj, Aŭstrianoj kaj Germanoj, fariĝis sencere monie kaptitoj.

La restintaj du karavananoj, ne povinte reveni hejmen, ekloĝis do sur la germana ŝipo «Düsseldorf», kiu ankrostaris en la haveno. Neniu el la preskaŭ duonmilo da hoteloj, kiujn mi estis vizitinta iam dum la vojaĝoj, havis tiom da maloportunaĵoj, kiel tiu ĉi fiera giganto, taŭga bonege por transportadi el Aŭstralio barelojn, kestojn aŭ sakojn, sed samgrade maltaŭga por esti loĝego de du aŭ tri centoj da homoj. Ĉe granda plimulto de ili restos la bonfaranta Helpa Societo, zorginta pri ĉiuj alvenintoj, en memoro eterna; sed mi dubas, ĉu la societo sukcesis aĉeti per tiu unu peseto, elspezata por taga vivtenado de ĉiu zorgato, ankaŭ lian bonan opinionon.

Specialan mencion meritas la ĉiutaga koncerto, kiu komenciĝis frumatene kaj daŭris ĝis vespero : kelke da laboristoj, provizitaj per pezaj marteloj, forfrapadis la ruston de sur la tuta fera surfaco de la ŝipo, longa 250 paŝojn! Kiam oni matene vin vekas per tia nervoŝira bruo, vi certe opinias esti ekdormintaj en la interno mem de vekhorloĝo. Oni ne tro aludu kvaliton de la pogrande kuirataj, regule ripetiĝantaj manĝaĵoj. Kiu neniam elmontris malkontenton, estis la fiŝoj; ili povus plej bone rakonti pri la kulinara sperteco de la kuiristo, se ili ne estus mutaj; sekve mi juras, ke lia arto nenie trovos laŭtan aprobon. En la miksospeca societo, kies anoj kunvenis el tuta Ameriko, Hispanujo kaj Portugalujo, oni povis almenaŭ fari studojn pri la verdire brutala konduto de la ŝipanoj, kiuj almontradis reciproke tre malmulte da kolega estimo. De tempo al tempo alternis la nombro de la siploĝantoj : kelkaj centoj da ili estis forekspeditaj, kiel mi pli supre diris — en la francan kaptitecon!!

Inter la kunloĝantoj de nia «naĝanta hotelo» mi trovis kun mia amiko Cimr novan boheman kunulon, s-ron H. Maras, kiu ellernis Esperanton dum nia pli malfrua komuna vojaĝado, ĉar tiam li havis pli ol sufiĉe da okazo vidi ĝian praktikan utilecon.

En Barcelono, kiun ni elektis kiel nian rifuĝejon, ni esperis trovi per helpo de Esperanto konsilantojn. Kaj vere : apenaŭ ni estis vizitintaj niajn amikojn konatajn de post la antaŭaj kongresoj, s-ojn Rosals kaj Sabadell, ni havis la plezuron trovi tuj dekojn da novaj, kiuj klopodis esti al ni ĉiel utilaj. Tiamaniere la restado en tiu ĉi bela apudmara urbo fariĝis por ni agrabla pasigo de tempo. La vetero estis en la komenco agrabla kaj ni faris ĉiutage promenojn : tra la vivoplenaj «Ramblas», en la parkon kun zoologia ĝardeno, al la marbanejo,

sur la montojn Monjuich kaj Tibidabo k. t. p. Speciale ni ŝatis la permeson vizitadi laŭplaĉe la kunvenejon de la societo *Espero Kataluna*. Ne estas bezone aldoni, ke ni uzadis la rajton plenmezure; la ofte aŭditan inviton «ĉi tie vi estas hejme» ni plenumadis do verŝence. Agrable estas trovi tian gastaman ĉambron, kie la esperanta legaĵo kaj la okazo renkonti ĉiam samideanojn memorigas en alta grado je amikoj en la hejma Esperanto-oficejo malgraŭ la mil-kilometra distanco.

Kelkafoje ni estis gastoj en la sidejo de societo *Paco kaj Amo*, alian fojon, kondukataj de s-ro Grau, kiu de la unua renkontiĝo elmontradis al ni sian danke uzatan servemon, ni vizitis lecionon en sidejo de *Barcelona Stelo*.

La tempo pasadis rapide, sed tamen ni povis ĝin profituzi plej oportune por vidi ĉion belan, kion Barcelona prezentas: kaj multe da rimarkindaĵoj ni vidis! Speciale mi citu la artiste ornamitan palacon de «Orfeo Català» kaj la salonojn de «Centre Excursionista», kiujn ni vizitis akompanate de S-ro Rosals.

Kiam ni trovis, ke nia restado en Hispanujo estos longa — la milito pli kaj pli komplikigadis — ni decidigis fari ekskurson tra Katalunujo. Ricevinte de S-ro Bremón rekomendan leteron, ni ekiris al Sabadell — nia unua haltejo. Apenaŭ ni vizitis la Esperanto-oficejon de S-ro Piferrer, tuj ni troviĝis ĉirkaŭitaj de aro da amikoj, kiuj invitis nin afable en siajn kunvenejojn. La unuan vesperon ni pasigis en la gastemaj ĉambroj de societoj *Semo* kaj *Aplech*. La duan tagon amike nin akceptis samideanoj en Terrassa, kies vasta kunveno estis ankoraŭ pli malfrue, celo de niaj vizitoj. Agrable ni estis surprizitaj de la rimarkinda kvanto da esperantaĵoj elmontrataj en la magazena fenestro de S-ro Casanovas: inter ili ni trovis multe da kartoj el Bohemujo, senditaj de niaj konatoj. Ni konvinkigis, ke nia nacio estas tre bone konata inter la katalunaj Esperantistoj.

Dum unu plua semajno ni ripozis en la monaĥejo de Montserrat, kies ĉirkaŭaĵoj ni multe ŝatis traŭradi pro ĝia vere mirbela rokaro. Ĉe revena vojaĝo al Barcelono ni haltis, akompanataj de amikoj el Terrassa, en Rubí ĉe S-ro Segarra, tie ni refoje havis la plezuron saluti multe da novaj samideanoj en ilia kunveno, kiuj nin tre afable akceptis. Fine, refoje akompanataj, ni vizitis la societon en Molins de Rey, kies prezidanto s-ro pastro Pomés ĉiel elmontris al ni sian servemon.

Nia rondvojaĝo tra Katalunujo havigis al ni multe da amikoj: gesinjoroj Torruella, Puig, Costa, Juliá, Ratés, Sola, Chaler, Oller, Ventura, Garriga kaj multe, multe de aliaj ofte estos de ni rememortaj.

Ne estas eble parkere skribi ĉiujn nomojn de amikoj, kies servoj donis al ni tiom da okazo konvinkiĝi pri la admirinda gastamo kataluna kaj pri la enradikiĝo de Esperanto en ilia lando. La ekskurso nin kontentigis tiom pli multe, ĉar en *ĉiuj* lokoj ni estis akceptitaj kun neatendita sincereco, kiu nin — mi devas diri — eĉ tiom surprizadis, ke ni ofte hezitis profiti la invitojn elkore prezentatajn. Ĉio vidinda, kio en alia okazo sendube restus de ni nerimarkita kaj eĉ nealirebla, estis antaŭ ni malfermita: jen fabrikoj, tie faka lernejo, artista kolekto, rimarkindaj konstruaĵoj, nacia amuzaĵo, k. t. p.

Kun tute novaj impresoj ni revenis en Barcelonon. La katalunaj samideanoj, kies perfekta scio de Esperanto pruvas ilian amon al la genia verko de Zamenhof, gajnis en ni amikojn, kiuj citos iliajn nomojn kaj la organizon kiel modelon ĉie kie ni predikos pri Esperanto.

Dum nia forestado ekfuriozis en Barcelono la tifa epidemio kaj ni kortuŝite aŭdis pri la perdoj, kiujn ĝi kaŭzis jam en vicoj de niaj konatoj: ankaŭ la karmemora edzino de S-ro Rosals, kiu la unua tiom afable nin akceptis post nia alveturo el Francujo, forlasis por ĉiam siajn karajn. —

La epidemio ne estas facile venkebla; mem inter la ŝipanoj aperas jam simptomoj de la danĝera malsano — ni fine decidiĝas forlasi Barcelonon kaj veturi suden, kie ankaŭ la temperaturo pli favoros nian someran vestaĵon surmetitan por kelktaga ekskurso Parizon sed neniel por kelkmonata turista vojaĝo tra la tuta Hispanujo, kiun ni nun estas entreprenontaj.

ED. KUHL

BIBLIOGRAFIO

TUTMONDA JARLIBRO ESPERANTISTA. — Esperantista jaro 1913-1914. (Korektita ĝis la 15^a de Aŭgusto 1913). Prezo Fr. 3.50 (Sm. 1.40) Paris. Esperantista Centra Oficejo. 51, rue de Clichy. 1913.

Bonega libro, kiu enhavas krom la adresaron, kies utilo ne bezonas esti rakontata al la esperantistoj, la Fundamentajn Dokumentojn de nia organizaĵo, kiuj devas esti konitaj de ĉiu bona samideano. Helpi al la perfektigo de tiu libro estas ĉies devo.

KONFESO. Milka Pogačić. Kun la permeso de l' aŭtorino el la kroata lingvo tradukis Antonija Jozićic. — Propra eldono. Prezo Sm. 0.500; afrankita : Sm. 0.600. — Kostajnica (Kroatujo) 1913.

Sinjoro Mavro Špicer el Zagret estas tre prava en sia antaŭparolo al tiu bela verko. Por sia peno, la tradukintino meritas laŭdon kaj dankon de ni ĉiuj. Ni dankas ke ŝi konigis al ni tiun interesan verkon de potenca artistino. Ni laŭdas ŝian tradukon, kiun ni senhezite rekomendas.

Estas tre kurioze rimarki kelkajn erarojn, kiuj estas nekompreneblaj apud la belaĵoj de la stilo de la tradukintino. Mi supozas ne erari, certigante ke la kulpo apartenas al la enlandaj gramatikoj kaj vortaroj, kaj mi estas certa ke fraŭlino Jozićic, kiu tre bone *sentas* nian lingvon, korektos ilin por dua eldono.

Helpe al la korektado mi montras tiujn erarojn, kiuj rilatas la vortaron.

absolvi medicinon (paĝo 8), absolvadi la lernejon (p. 63), (en senco : akiri diplomon, fini lernadon), postuli satisfakcion (p. 15), fantastajn fabelojn (p. 23), enkatengita (p. 81), malriĉulo (p. 35) kaj malriĉa Julieto! (p. 73) (en sencoj : malfeliĉulo, malfeliĉo).

En paĝoj 10, 14, 38, 54, 59, 60, 63, 65, troviĝas ne korekta uzado de *ĝis*, ĝenerale pro nenecesa uzado de *ne* post *ĝi*. Ekz : *ĝis* ilin ne haltigis, (anst. *ĝis* «kiam» ilin haltigis). *Ĝis* unu vesperon ŝi ne atendis, (anst. *ĝis* «kiam» ŝi, unu vesperon ne atendis). *Ĝis* mi ne decidis vojaĝi (anst. *ĝis* «kiam» mi decidis vojaĝi). Ne forgesis tion *ĝis*vive (anst. *ĝismorte?*) k. t. p.

TRAVIVAĴOJ DE RO. ŜO. (Prezo Sm. 0.750.)

Sinjoro Richard Sharpe, nia tre konata kaj distinginda samideano eldonis rakonton de siaj multenombraj vojaĝoj kaj disvendas ĝin profite de la blinduloj. Tio sola jam instigus nin al la aĉeto, se krom tio, la verko ne estus bone verkita kiel ĝi estas. La amantoj de vojaĝaj priskriboj certe multe ĝuos legante ĝin.

Rimarkoj. En la fino de la verko, nia respektinda amiko Sinjoro Sharpe, donas kelkajn gramatikajn konsilojn. Sinjoro Sharpe pardonos certe min, se mi ne aprobas tiun mikson de literaturaĵoj kaj gramatikaĵoj en sama libro, kaj se ni ne opinias la konsilojn necesaj. Konsili ke oni ne devas diri *ambaŭ mi, manko da, elekti tu la verdan aŭ la ruĝan*, k. t. p. aspektas kiel ŝerco, kvazaŭ oni konsilus ke por dece manĝi ĉe manĝotablo oni ne devas enmeti la manĝaĵojn en la

nazon, nek preni ilin per la pinto de la pluvombrelo. Tiuj konsiloj bonaj en gramatikoj estas ofendaj por la leganto de literaturaĵo, kaj izolita verkisto ne devas instrui al persono, kiu aĉetas libron por ĝui literaturon, ne por ricevi lecionon. Jam sufiĉis al ni, ke la Oficiala Gazeto tedis nin per similaj infanaĵoj sub la kontrolo de E. L. A. Ni ne rajtos plendi poste, se neniu aĉetas librojn aŭ neniu abonas la Gazeton de niaj Institucioj. Librojn kaj tiun gazeton aĉetas la personoj, kiuj jam konas la lingvon aŭ kredas koni ĝin. Oni ne rajtas fari al ili unuagradan kurson.

Aliflanke, ne ĉiu konsilo estas sekvida. Ekzemple, tiu pri prepozicio *ĉe*. Kelkaj esperantistoj metis al si en la kapon, ke oni ne rajtas uzi akuzativon post *ĉe*. La rezonoj estas la jenaj : 1) Doktoro Zamenhof neniam uzis akuzativon post *ĝi*. 2) *ĉe* ne havas sencon de direkto.

Al la unua ni devas respondi, ke *ĝi* ne estas argumento. Mi rimarkas, ke ĉar la Majstro diras «mi iros al via domo» kaj ne uzas *ĉe* en la frazo, estus tre mirakle ke li povu uzi akuzativon post vorto kiu en la frazo ne troviĝas. Al la dua mi respondas, ke *ĝi* estas absurda. Oni scias tuj de la unua leciono post la varbiĝo, ke oni ne uzas akuzativon post *al* kaj *ĝis*, tial ke ili jam enhavas sencon de direkto; kaj ke la akuzativo post prepozicio taŭgas por aldoni tiun sencon al la prepozicioj, kiuj ne enhavas ĝin. Sekve... Sekve, kun la pardono de nia kara samideano, ni uzos akuzativon post *ĉe* ĉiam, kiam ni deziros montri movon, *ĝis* kiam oni ŝanĝos la Fundamenton. Kaj oni povos kritiki la sencon,¹ kiun ni donos al la vorto *ĉe*, sed ne la akuzativon uzitan post *ĝi*.

ESPERANTO. NOTIONS COMPLEMENTAIRES. par Th. Cart et Em. Robert. — Prezo : fr. 0.40. — Presa Esp. Societo. Paris.

La verko kompletigas la *Notions Elémentaires* kaj Bildaro de la samaj aŭtoroj. Ĝi atente studas la specialajn malfacilaĵojn, kiujn franco povas renkonti en la lernado de nia lingvo.

TAMEN

1. Tamen oni ne povos kritiki, se oni uzas *ĝin* en senco de franca *chez*. «Kion, al la diablo, tiu sentaŭgulo faris ĉe mi?» (*George Dandin*, Zamenhof). Sekve, se oni *faras ĉe iu*, oni povas *iri ĉe iu*, kaj oni devas diri *iri ĉe iun*, se la irado ne okazas en la loko mem, sed de ekster la loko al la loko.

ENLANDA MOVADO

Nia bona amiko, S-ro Mensa, suferis la perdon de sia patro kaj de sia filino, kiuj mortis antaŭ nelonge.

Gesinjorojn Mensa, la kuraĝaj gesamideanoj, ni kondolencas sincere, sentante kiel propran ilian ĉagrenon.

Nia kara pioniro, S-ro Pujulà, restas for de la batalkampo por la unua fojo post sep monatoj da militado. Ni tre ĝojus, se en simila situacio li povus resti ĝis la fino de tiu ĉi sangoriverojn verŝanta lukto.

TERRASSA. — La 1ma de Oktobro oni malfermis la ĉiujarajn kursojn por fraŭlinoj, por viroj, kiuj estas ankoraŭ sufiĉe sukcesaj; por konigi la malfermon de la kursoj oni disdonis en la urbo tri mil propagandajn foliojn, per kiuj oni historias la esperantajn okazintaĵojn de la jaro 1914^a.

En la sama monato ni havis la plezuron gastigi tri bohemiajn samideanojn, S-roj Ed. Kuhl, V. Cimr kaj Maràs, kiuj restis kelke da tagoj en nia urbo; S-ro Kuhl faris antaŭ la esperantistoj interesan paroladon per simpla, de ĉiuj komprenebla Esperanto; li parolis pri multe da teknikaj kaj sciencaj aferoj: senfadena telegrafo, impresigo de fonografaj platoj per la lumo, fakaj nomoj de teksarto, unurela vagonaro, kaj kun tio li enĝovis kelke da spritaĵoj kiuj bonege amuzis la ĉeestantojn. Post kelke da tagoj ni akompanis niajn amikojn al Rubí; en la nomo de ĉiuj samideanoj el Terrassa mi esprimas al ili korajn dankojn por ilia afabla vizito.

La dimanĉon 23^a de Novembro, S-ro M. Solà faris en la grupo prelegon en Esperanto pri la «Vegetala Reprodukto»; li parolis pri la kvar verticeloj de la floro, la poleno, la ovosfero, la ovujo, la fekundigo kaj la frukto: la prelego estis pli interesa danke al la desegnoj, kiujn sur la tabulo verkis S-ro J. Bassó.

La 6ma de Decembro S-ro J. Figueras faris belan prelegon pri «La Teksaj Fibroj»; per bona Esperanto li parolis pri la lanaj fibroj, iliaj skvamoj, la feltrado, la kotonaj fibroj, kotona silko, asbesto, k. c.; ankaŭ la parolado estis ilustrata de bonaj desegnoj, kiuj prezentis bil-

dojn de diversaj fibroj per la mikroskopo kaj diversajn aparatojn uzatajn en la teksa industrio.

La 13ta de Decembro oni disdonis la premiojn el Konkurso organizita inter la anoj de *Lumon*; post parolado de S-ro J. Ventura, la sekretario legis la raporton kaj ricevis premiojn : S-roj V. Bufi kaj J. Casanovas; subpremiojn : S-roj J. Chaler kaj V. Alavedra; kiel premiojn oni donacis du silkajn portretojn de D-ro Zamenhof kaj librojn el nia esperanta verkaro.

La 27ta de Decembro okazis ĝenerala kunveno de la grupo por elekti la Komitaton por la nova jaro; estas elektitaj : S-ro V. Alavedra, *prezidanto*; A. Soldevila, *kasisto*; J. Girona, *arĥivisto*; J. Bassó, Ll. Martí, J. Chaler, *volondantoj* kaj M. Solà *sekretario*. Oni decidis ankaŭ dissendi al ĉiuj publikaj bibliotekoj kaj legejoj el nia urbo, ĉiujn broŝurojn, gvidfoliojn, propagandilojn k. c. aperantajn en nia lingvo. — *La Korespondanto*.

El la esperantaj gazetoj

ALVOKO AL USONAJ¹ ESPERANTISTOJ

La Eŭropa milito estas terurega sortbato kaj malhelpo kontraŭ nia sankta afero. Inter la usona samideanaro ekzistas sendube multe da timkoruloj kaj seniniciativuloj, kiuj en la nuna krizo pensos, aŭ jam estas pensintaj : «Ho ve! La esperantismo perdiĝos; la eŭropaj samideanoj estas grandnombre devigataj militservi, kaj aroj da ili mortas. Kaj la milito mem estas gravega indiko ke la jarlongaj klopodoj de la tutmonda esperantistaro ne faris impreson sur la registaroj rilate al la paccelo. Bedaŭreginde, tre, tre! Sed mi ne havas la povon plibonigi la aferon; ni usonaj esperantistoj nur povas atendi senmove la eventualan rezulton. La movado sendispute ricevos malantaŭenpuŝon de kelkaj jardekoj, sed kion ni povas fari? Tute, tute nenion. Plie, la afero ne koncernas pri nia ĉiutaga nutrado aŭ bon-sano; tial mi min ne plu ĝenas pri ĝi». Jen la pensoj de la ŝanceliĝuloj, la plasmokruruloj.

Permesu ke mi diru al vi, karaj enlandaj samideanoj, ke ni povas fari multe, ja multege! Se tuta Eŭropo estas en tumulto kaj bruo, ĉiu povas senpene kompreni ke tio grave difektos nian aferon tie. La movado konfuziĝos, multe da diversaj grupoj tie, post kiam levigos la

1. Tiun alvokon al *katalunaj* esperantistoj ni volonte subskribas. — K. E.

pulvnuĉoj, sin trovas nur tri aŭ kvar. Konsiderinte tiujn ĉi malĝojajn kaj preskaŭ senesperigajn faktojn, ĉiu vera Esperantisto en Usono tuj eksentos la neceson multe plifortikigi, kaj mi eĉ povas diri, plejperfektigi la usonan organizaĵon. Ĉiu devas sin senti kiel varbulon, kaj varbi novajn rekrutojn, por ke, spite la teruran malpligandigon de nia anarlisto en Eŭropo, la tutmonda Esperantistaro ĉiam konservadu preskaŭ la saman nombron de anoj. La alvoko estas al vi, kara samideano; ne lasu la laboron al via kunulo, al via frato, aŭ al la grupo en la proksima urbo. Vi mem devus esti vigla varbanto. Se vi en la pasinta tempo ne multe klopodis pri la kreskado de la Esperanto-movado, komencu nun. Ne estas tro malfrue! Male, la tempo estas ĝuste matura, La sankta afero bezonas vian helpon! Se ĉiu Esperantisto en Usono altiros nur unu personon al la movado, nia nombro duobligos. Pri-pensadu tion! Kaj multaj el ni facile povas gajni tri aŭ kvar novajn membrojn. La propagando jam ne estas malfacila, dank' al la granda reklamo kiun donis al nia afero la Chicago Kongreso, kaj la ĉiamaperantaj artikoloj en la tagjurnaloj kaj naciaj gazetoj, ĉiuj konas kelkajn faktojn pri nia lingvo, kaj jam ekzistas en la pensoj de multaj neesperantistoj, firma kaj tutelogika bazo sur kiu oni povas starigi argumenton. Eble estos necese ke vi alparolu tri personojn senrezulte, kaj la kvara aliĝos. Se nur la kvina aŭ la sesa aliĝos, eĉ tiam ne senkuraĝigu, ĉar via laboro estas riĉe rekompencita. Se vi estas izolita Esperantisto eble la sola en via urbeto, ne dormadu ĝis kiam vi estos stariginta almenaŭ grupeton. En la granda urbo Cincinnati mi laboris senĉese dum du jaroj sen ia rezultato Sed mi povis atendi; mi laboris kaj atendis. Nun ni havas sufiĉe kontentigan grupon tie ĉi, kaj mia laboro estas grandmaniere rekompencata. Tio ne signifas ke ni nun permesas al ni ripozon sur la laŭroj! Tute ne. «Ĉiam laboradu» estas nia devizo. Ne forgesu ke «En unueco troviĝas fortco». Se vi havas grupeton de tri aŭ kvar anoj, kiuj laboras kune harmonie, ĉu tio ne superas laŭ graveco la individuajn klopodojn de iu el ili? La respondojn vi scias. Se vi jam estas grupano, proponu la enkondukon de nova kaj energia propagandagado.

Same kiel la tuta mondo sin turnas al Usono kaj atendas de ĝi packonservadon kaj pacocon en la nuna grava militkrizo, tiel same pensas la Eŭropaj samideanoj pri ni rilate al nia lingvo; tiel same tiuj atendas de ni la konservadon kaj la DISVASTIGON de nia ideo.

JOS. E. SIEGEL

Prez., «The Cinti. Esperanto Society»

OFICIALA PARTO

La 22na Novembro havis lokon en la Popola Enciklopedia Ateneo kunsido, kiun ĉeestis el la Komitato de K. E. F., S-roj Balsells, Serrat, Buyé kaj Ventura, kaj laŭdece invititaj, S-roj Amades, Gili, Bordas, Pastro Coll, Grau, D-ro Bremón kaj Solá. Re prezentis S-ron Codorniu, S-ro Balcells, S-ron Rosals kaj Pastron Planas, Pastro Coll kaj S-ron Rey, S-ro Gili.

S-ro Balcells klariginte kial la Komitato decidis inviti al la kunsido estimindajn samideanojn, legas du senkulpigajn komunikajojn: unu de S-ro Galceràn kaj alia de S-ro Horta.

S-ro Serrat esprimas kiel li povis sciigi pri la financa stato de la K. E. F. kaj rimarkigas, ke ne povas daŭri kiel ĝis nun la enspezo de kotizoj, tial, estas necese granda interna reorganizado por ke oni povu garanti la aperon de K. E. Krom tio li plendas ke multaj federacianoj ne pagis ankoraŭ sian kotizaĵon, pro kio ĝis nun ne povis publikigi nia gazeto.

S-ro Balcells, konstatinte ke estas urĝa afero publikigi plu almenaŭ unu numeron de K. E. en la jaro 1914^a por ke la federacianoj ne suspektu pri morto de nia organizaĵo, proponas laŭ iniciativo de S-ro Codorniu, starigi monkoklekton inter la kunsidantoj, kiun oni aprobas kaj kies rezultato jam aperis en K. E. de Decembro.

Oni decidas pri la jaro 1915^a, kiel eble plej regule aperigi la gazeton, ne pligrandigi la jarkotizon al la federacianoj kaj klopodi pri aligo al la K. E. F. de novaj sed pagantaj membroj.

Pri la kunsido de prezidantoj de aliĝintaj grupoj, laŭ diras la 4^a regulo el la Regularo, decidiĝas ĝin ne okazigi, tial ke multaj el ili ne ĉeestus, despli nun pro la aktualaj cirkonstancoj.

Kaŭze de propono pri translokigo de la sidejo de K. E. F. de Sabadell al Barcelono, S-ro Serrat estas komisiita studi tiun aferon kaj prezenti planon ĉu efektive tio konvenas.

Oni akceptas proponon de S-ro Grau rilate al tio ke la K. E. F. publikigu la prokraston de okazigo de la proksima Kongreso en Vilanova, pro la malfavoraj nuntempaj cirkonstancoj, kiuj malpermesas organizi ĝin en la necesa antaŭtempo. — *La Sekretario*, JOSEF VENTURA.

KORESPONDADO

S-ro E. A. Reus. — Ni ricevis vian leteron. Bonvolu sciigi nin pri la adreso de *Priorata Stelo*.

Ĉiu membro de la *Kataluna Esperantista Federacio*, aŭ aboninto al **KATALUNA ESPERANTISTO** rajtos dufoje dum la jaro publikigi en la gazeto krom sia nomo kaj adreso **10 VORTOJN** por peti korespondadon, interŝanĝojn de kolektaĵoj, informojn k. t. p. aŭ sciigi ŝanĝon de adreso

D-RO J. BREMÓN

RADIOJ X

Casp, 66 : Barcelona

Leterpapero kaj kovertoj kun verda surskribo **★** eldonitaj **Esperanto** de *Ĉiam Antaŭen* (Xifré, 25. Barcelona-S. M.) estas malkare vendataj. 5 paperfolioj kaj 5 kovertoj : **10 centimojn.** Samideanoj, aĉetu ilin.

S-ro Josep Grau, Clarís, 72, Barcelona, serĉas komanditulon, por la ekspluato de novaj elektraĵ aferoj

**PROPAGANDAJ MARKOJ
DE LA KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO**

Estas vendataj po **1 cent.** ĉiu. Por la grupoj aĉetantaj pli ol mil estas farata rabato da **25 %.**

HELPU AL LA K. E. F. PER AĈETADO DE ĜIAJ MARKOJ

AL ĈIUJ FEDERACIANOJ

Subtenu per senlaca klopodado la esperantistan movadon en via urbo

Legu almenaŭ unu esperantan gazeton, kiu vigligos vian entuziasmon

Klopodu akurate pagi vian kotizon al la K. E. F. Ĝi liveros al vi la gazeton

KATALUNA ESPERANTISTO

Plialtigu laŭpove vian kotizon, por ke via Federacio havu potencan vivon

Alvarbu por la K. E. F. almenaŭ unu novan samideanon ĉiujare

Preparu vin por la VI^a Kongreso de la KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO